



VERGİ RAPORU

ISSN 2667-5099

32. yıl | Aylık Maliye, Ekonomi ve Hukuk Dergisi
Yıl: 32 • Sayı: 296 • Mayıs 2024 • Fiyat: 300,00 TL

Vergi Mevzuatında
Ulusal ve
Uluslararası
Güncel Gelişmeler
Özel Eki



BİTKİSEL HAM YAĞ İMALATINDA FASON ÜRETİMİN ÖTV İADESİ KARŞISINDAKİ DURUMU

Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası
Çifte Vergilendirmeyi Önleme
Anlaşmalarının Dış Ticaretimize
Yansımaları

Ferdi ÇETİN
Meltem KESKİN

Küresel Şirketler Tarafından
Kullanılan Agresif Vergi
Planlama Yöntemleri

Begüm KİREŞÇİ
Birol KOVANCILAR

Türkiye'de Ticari Kazanç Uygulamasında Yer
Alan Muafiyet ve İstisnalar Özelinde Bir
Reform Önerisi: Seçilmiş Ülke Uygulamalarıyla
Bir Değerlendirme

Edanur BÜLBÜL
Doğan BOZDOĞAN



**Piyasa
Raporu**



www.vergiraporu.com.tr



Türkiye Kurumsal Sürdürülebilirlik
Raporlama Standartları (TSRS)
yayımlandı.

KURUMSAL SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORUNUZ HAZIR MI?



Daha fazla bilgi için:



INFO@ASOBCEV.COM.TR



0506 156 82 50

0312 502 83 10



ASOB ÇEV

AS02 • OSB

ÇEVRE ANALİZ
LABORATUVARI



Aylık Maliye, Ekonomi ve Hukuk Dergisi
sayı 296

Yayın Dili: Türkçe

İmtiyaz Sahibi
Vergi Müfettişleri Derneği Adına
Genel Başkan

Fatih Mustafa OLCAY

Ankara - Türkiye

Genel Yayın Editörü

Murat GÖKKAYA

Ankara - Türkiye

Editör Yardımcısı

Dr. Öğr. Üyesi Arif AYLUÇTARHAN

İstanbul - Türkiye

Yayın Kurulu Üyeleri

Ömer Faruk ARSLAN

Ankara - Türkiye

Niyazi Koray GÜRHAHTA

Ankara - Türkiye

Dr. Emre AKIN

İstanbul - Türkiye

Çağlar DOĞAN

Ankara - Türkiye

Yusuf GÜMÜŞ

İzmir - Türkiye

Doç. Dr. İrem DİDİNMEZ

Ankara - Türkiye

Hürşit KAYA

Ankara - Türkiye

Yayın Danışmanı (Çeviriden Sorumlu)

Nahide Meriç URAK

Ankara - Türkiye

Burcu ALPTEKİN

Ankara - Türkiye

Hasan KIRAZ

Ankara - Türkiye

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Tugay KOSKA

İzmir - Türkiye

Dil Editörü - Yayın Sorumlusu

Zeynep TURAN

Ankara - Türkiye

Yönetim ve Yazışma Adresi

Cihan Sokak No: 13/7

Sihhiye / ANKARA

Tel: (0.312) 231 80 19 (pbx)

Fax: (0.312) 231 80 65

e-posta: vergiraporu@vmd.org.tr

ISSN 2667 - 5099

Grafik Tasarım ve Baskı

GİRİŞİM AJANS OFSET

MATB. BAS. YAY. DAĞ. KIRT. GIDA İNŞ. EĞT.

DAN. REK. BİL. MAK. SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

Samanyolu Cad. No:35

İskitler- Altındağ/ANKARA

Tel: 0312 384 22 23

www.girisimmatbaacilik.com

Basım Tarihi: 08.05.2024

Yayın Türü: Yaygın Süreli

Dergimiz, TUBİTAK ULAKBİM Sosyal ve Beşeri Bilimler Veri Tabanı Komitesi tarafından, 08.05.2015 tarih ve 60 sayılı Komite toplantısında, 2014 yılı basımları dahil veri tabanına alınmaya uygun bulunmuştur.

YAYIN OKUMA ve DANIŞMA KURULU YAYIN DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Abdurrahman AKDOĞAN

Başkent Üni. Hukuk Fak.

Prof. Dr. Adnan GERÇEK

Uludağ Üni. İİBF

Prof. Dr. Ahmet AK

Hacı Bayram Veli Üni. İİBF

Prof. Dr. Ahmet Burçin YERELİ

Hacettepe Üni. İİBF

Aykut GÜLEÇ

VMD E. Başkanı, E. Vergi Müfettişi

Prof. Dr. Bernur AÇIKGÖZ

İzmir Katip Çelebi Üni. İİBF

Prof. Dr. Binhan Elif YILMAZ

İstanbul Üniversitesi-İktisat Fakültesi

Dr. Bumin DOĞRUSOZ

Marmara Üni. İİBF

Prof. Dr. Burak DARICI

Bandırma Onyediy Eylül Üni. İİBF

Coşkun ÇEKİÇLER

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ar-Ge Teşvikleri Gen. Müd. Yard.

Prof. Dr. Doğan ŞENYÜZ

Uludağ Üni. Hukuk Fak.

Prof. Dr. Ersan ÖZ

Pamukkale Üni. İİBF

Dr. Fatih PEKŞEN

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Strateji Geliştirme E. Başkanı, Vergi Başmüfettişi

Prof. Dr. Fatih SARAÇOĞLU

Hacı Bayram Veli Üni. İİBF

Prof. Dr. Güven SAYILGAN

Ankara Üni. SSB

Prof. Dr. Halil TUNALI

İstanbul Üniversitesi-İktisat Fakültesi

Prof. Dr. Hasan ABDİOĞLU

Karadeniz Teknik Üni. İİBF

Prof. Dr. Hatice YURTSEVER

Manisa Celal Bayar Üni. İşletme Fak.

Prof. Dr. Hasan Murat ERTUĞRUL

Anadolu Üni. İİBF

Prof. Dr. İhsan Cemil DEMİR

Afyon Kocatepe Üni. İİBF

Hayrunnisa ŞEN DOĞRUYOL

Gelir İdaresi Grup Başkanı, E. Vergi Müfettişi

Kemal Serkan KESKİN

YMM, E. Vergi Başmüfettişi, VMD E. Başkanı

Mehmet Fatih ÖZMEN

Gelir İdaresi Grup Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Mücahit GÜRİZ

Devlet Malzeme Ofisi E. Genel Müdürü

Dr. Muhammet Fatih DAĞLI

TUSAS İç Denetim Başkanı, E. Vergi Müfettişi

Prof. Dr. Mustafa Ali SARILİ

Adnan Menderes Üni. İİBF

Mustafa Erkan ÜYÜMEZ

Anadolu Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü

Prof. Dr. Nurettin BİLİCİ

Çankaya Üni. Hukuk Fak.

Nuri ERANIL

Gelir İdaresi Daire Başk., E. Vergi Müfettişi

Onur GÖK

Finansal Piyasalar ve Kambiyo E. Genel Müdürü

Osman EŞGİN

Kocaeli Vergi Dairesi Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Prof. Dr. Osman PEHLİVAN

Karadeniz Teknik Üni. Hukuk Fak.

Ömer ALANLI

İzmir Vergi Dairesi Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Özgür KÜBÜŞ

VMD E. Başkanı, Vergi Başmüfettişi

Sedat İÇEL

Vergi Denetim Kurulu E. Başkan Yardımcısı, Vergi Başmüfettişi

Serkan KURT

Daire Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Suat SARIGÜL

Vergi Denetim Kurulu E. Başkanı

Prof. Dr. Safak Erhan ÇOMAKLI

E. Anadolu Üni. Rektör

Doç. Dr. Zeref İBRA

Yasama Uzmanı

Dr. Tamer SARISOY

Vergi Başmüfettişi

Tuğrul CEYLAN

Vergi Başmüfettişi

Tülin DOĞAN

VMD E. Başkanı, Vergi Müfettişi

Ümit GÜNER

Adana Vergi Dairesi Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Prof. Dr. Yusuf AKAN

Atatürk Üni. İİBF

Prof. Dr. Yusuf KILDİŞ

Dokuz Eylül Üni. İİBF

Zafer KÜTÜK

Vergi Başmüfettişi

Prof. Dr. Zeynep ARIKAN

Dokuz Eylül Üni. İİBF

YAYIN OKUMA KURULU

Dr. Öğr. Gör. İsmail İŞLER

Pamukkale Üniversitesi

İsmail KARAKOÇ

Vergi Müfettişi

İsmet POLAT

YMM, E. Vergi Müfettişi

Kamuran ÇAĞLAR

Vergi Müfettişi

Kararı ARSLAN

Vergi Müfettişi

Doç. Dr. Kayahan TİM

Hatay Mustafa Kemal Üni. İİBF

Levent EMRE

Vergi Başmüfettişi

Levent ÖZKAYA

Vergi Müfettişi

Doç. Dr. Mehmet BULUT

Bayburt Üni. İİBF

Mehmet İlyaz GÖKPINAR

Vergi Müfettişi

Muhammed Kutub BAĞIRGAN

E. Vergi Müfettişi

Muhsin BOĞAZ

Vergi Başmüfettişi

Murat ÖZLEM

Vergi Müfettişi

Necmettin GÜNDÜZ

YMM, E. Vergi Başmüfettişi

Niyazi Koray GÜRHAHTA

Vergi Başmüfettişi

Okan ATAŞ

E. Vergi Müfettişi, TRT Müfettişi

Osman EŞGİN

Kocaeli Vergi Dairesi Başkanı, E. Vergi Başmüfettişi

Ömer GEZER

Vergi Başmüfettişi

Özgür ERKAN

Vergi Başmüfettişi

Prof. Dr. Özgür BİYAN

Bandırma Onyediy Eylül Üni. İİBF

Özgür IRMAK

Vergi Müfettişi

Ramazan AYDEMİR

Vergi Müfettişi

Dr. Salih POLAT

Vergi Başmüfettişi

Doç. Dr. Sercan YAVAN

Adnan Menderes Üni. İİBF

Serdar KUŞÇU

YMM, E. Vergi Müfettişi

Serdar MERMUTLU

Vergi Müfettişi

Tamer GÜNDÜDOĞU

YMM, E. Vergi Müfettişi

Tolga KAYA

YMM, E. Vergi Müfettişi

Tugay KOSKA

Vergi Müfettişi

Dr. Tuğay GÜNEL

Cukurova Üni.

Uğur İKİZ

Vergi Müfettişi

Doç. Dr. Ulvi SANDALCI

Kütahya Dumlupınar Üni.

Yesli Cumhuriyet ENSARİOĞLU

E. Vergi Müfettişi

Ars. Gör. Yasemin ÇOLAK

Hacettepe Üniversitesi

Yıldırım AKBULUT

Vergi Müfettişi

Yiğit YILMAZ

Vergi Müfettişi

Dr. Yusuf ARTAR

YMM, E. Vergi Müfettişi

Yusuf GÜMÜŞ

Vergi Müfettişi

Doç. Dr. Yusuf TEMÜR

Tokat GOP Üni.

Değerli Okurlarımız,

Ekonomi, Hukuk ve Maliye alanında çok kıymetli çalışmalara yer verdiğimiz Mayıs ayı sayımızla sizlerle birlikte olmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Vergilendirme sisteminde verginin konusuna giren hususlar genel olarak vergiye tabi kazancın elde edildiği yer ve kazancı elde edenin tabiiyeti esas alınarak tespit edilir. Kazancın elde edildiği yer ve elde eden kişinin tabiiyeti aynı ülke değil ise mükellefin aynı kazanç üzerinden iki kez vergilendirmesi sorunu ortaya çıkmaktadır. Bu sorunu çözebilmek için ülkeler kendi aralarında çifte vergilendirme önleme anlaşmaları yaparak karşılıklı olarak vergilendirme durumlarını düzenlemektedir. Böylelikle gerek mükellefin çifte vergilendirilmesi sorunu ortadan kalkmakta gerekse uluslararası ekonomik kuruluşların da ciddiyle üzerinde durduğu ticaret hacminin artması hususu sağlanmış olmaktadır. Çifte vergilendirme sorunu, türleri, önleme yöntemleri hakkında bilgiler ile uluslararası ticaret hacminin artırılmasında çifte vergilendirmenin önlenmesinin etkilerine ilişkin araştırmanın yer aldığı Vergi Müfettişi Sayın Ferdi ÇETİN ve Doç. Dr. Sayın Meltem KESKİN'in **"Türkiye'nin Taraf Olduğu Uluslararası Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmalarının Dış Ticaretimize Yansımaları"** isimli çalışması istifadelerinize sunulmuştur.

Vergi Planlaması kavramı yasa dışı herhangi bir faaliyet olmaksızın daha az vergi ödemek için uygulanan yöntemler şeklinde tanımlanabilir. Şirketlerin yasal zeminden çıkmadan kazançları üzerinden daha az vergi ödemek için yaptıkları çalışmalar sonucu karlarını maksimize ederek rakiplerine göre de daha avantajlı bir konuma geçtikleri bilinmektedir. Bu anlamda vergi planlaması şirketler için önemli bir stratejik hamle olarak değerlendirilebilir. Birden fazla ülkede faaliyet gösteren küresel şirketlerin hareket kabiliyeti yüksek olduğundan vergi planlamasını daha etkin yapabilmektedir. Vergi Planlaması kavramı, küresel şirketlerin agresif vergi planlama araçları, yöntemleri, ülkelerin agresif vergi planlamasının neden olduğu vergi aşınmasına karşı aldığı önlemler konularında bilgilerin yer aldığı YÖK araştırmacısı Sayın Begüm KİREŞÇİ ve Prof. Dr. Sayın Birol KOVANCILAR'ın **"Küresel Şirketler Tarafından Kullanılan Agresif Vergi Planlama Yöntemleri"** isimli çalışması değerlendirmelerinize sunulmuştur.

Güncel konularda kaleme alınmış birbirinden değerli diğer çalışmaların da yer aldığı dergimizin bu sayısının akademik ve mesleki yaşantınıza katkıda bulunması dileklerimizle sağlıklı kalın.

İÇİNDEKİLER

MAKALELER

- 7** BİTKİSEL HAM YAĞ İMALATINDA FASON ÜRETİMİN ÖTV İADESİ KARŞISINDAKİ DURUMU
Hakemli Makale, Türü: Derleme
Emre DENİZ / Vergi Müfettişi
- 18** TÜRKİYE'NİN TARAF OLDUĞU ULUSLARARASI ÇİFTE VERGİLENDİRMEYİ ÖNLEME ANLAŞMALARININ DIŞ TİCARETİMİZE YANSIMALARI
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Ferdî ÇETİN / Avukat, Vergi Müfettişi
Meltem KESKİN / Doç. Dr.
- 39** KÜRESEL ŞİRKETLER TARAFINDAN KULLANILAN AGRESİF VERGİ PLANLAMA YÖNTEMLERİ
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Begüm KİREŞÇİ / Kamu Maliyesi Öncelikli Alanı Öğrencisi
Bırol KOVANCILAR / Prof. Dr.
- 51** TÜRKİYE'DE TİCARİ KAZANÇ UYGULAMASINDA YER ALAN MUAFİYET VE İSTİSNALAR ÖZELİNDE BİR REFORM ÖNERİSİ: SEÇİLMİŞ ÜLKE UYGULAMALARIYLA BİR DEĞERLENDİRME
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Edanur BÜLBÜL / Bilim Uzmanı
Doğan BOZDOĞAN / Doç. Dr.
- 65** TÜRK VERGİ HUKUKUNDA VERGİ MAHREMİYETİ VE İSTİSNALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Fatih ÇAVDAR / Dr. Öğr. Üyesi
- 86** DİJİTAL REKLAMCILIĞIN YÜKSELİŞİ VE ULUSLARARASI VERGİLENDİRME POLİTİKALARI
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Makbule Büşra EYİİŞ / Doktora Öğrencisi
- 98** METAVERSE VE DİJİTALLEŞME: YÖNETİM MUHASEBESİ VE ORGANİZASYONEL DÖNÜŞÜM AÇISINDAN BİR DEĞERLENDİRME
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Taner EKEN / Öğr. Gör. Dr.
İbrahim AKSU / Prof. Dr.
- 112** YÜKSEK KREDİ MALİYETİ ORTAMINDA İŞLETMELER İÇİN ALTERNATİF BİR FİNANSMAN MODELİ: SUKUK
Hakemli Makale, Türü: Araştırma
Nevzat TETİK / Doç. Dr.
- 125** VERGİ MEVZUATINDA GÜNCEL GELİŞMELER
Hazırlayan:
Çağlar DOĞAN / Vergi Müfettişi
- 131** ULUSLARARASI VERGİ HABERLERİ
Hazırlayan:
Burcu ALPTEKİN / Vergi Müfettişi
Hasan KIRAZ / Vergi Müfettişi
- 135** ÖZELGE VE YARGI KARARI ÖZETLERİ
Hazırlayan:
Çağlar DOĞAN / Vergi Müfettişi
- 155** PRATİK BİLGİLER